

Hamrzysko_2
Karta wywiadu etnograficznego

Metryczka miejscowości		
Powiat	czarnkowsko-trzcianecki	
Gmina	Wieleń	WIE
Miejscowość	Hamrzysko	WIE_HAM

Metryczka wywiadu			
Data realizacji	06.07.2013 r.	Miejsce wykonania	dom informatorki
Czas trwania	00:21:00	Forma i wielkość	plik WMA, 5KB
Przeprowadzający	AH	Komentarz	

Metryczka informatorów				
Kod	Płeć (K/M)	Wiek	Funkcja społeczna	Komentarz
014_WIE_HAM	K	ok. 70		

Informacje etnograficzne	
Tematyka	Pozyskane informacje (ew. cytaty)
I. Toponomastyka i etnonimy	
Nazwy miejscowości (historyczne; zwyczajowe)	„Hare.. Hamrysko... To było Hamer.”
Nazwy lokalne (przysiółków, części wsi, pól, łąk, pojedynczych gospodarstw)	„Kocień, tam jest jeden dom, właściwie da, była kuźnia i kował, teraz są wczasowicze. To jest kilometr stąd niecały. Pola to tutaj koło nas był Ostrów , a dalej za wioską to było Kikowo , a Maciejewo to harcerze tam przebywają, to jest w stronę Gulcza.”
Nazwy topograficzne (cieków wodnych, stawów, wzniesień, obszarów leśnych, toń wodnych, uroczysk)	„Jezioro to tutaj jest duże, ale jak się nazywa to nie wiem, jest rzeka Struga, Miałka. Zawsze mówili Tama, ale czy to jezioro się też tama nazywa to nie wiem”.
Nazwy pojedynczych obiektów przyrody żywej i nieożywionej (pojedynczych drzew i głazów narzutowych)	„Kamienie to są te trzy, stoją, raz je wykopali i wkopali z powrotem, ale nie wiem co to.”
Endonimy (nazwy własne grup lokalnych i regionalnych)	„Nie to nie ma”.
Egzonimy (nazwy zewnętrzne grup lokalnych i regionalnych)	„Nie ma, na z Gulcza mówią Gulczany , ale to takie...”
II. Folklor dawny i inne zjawiska kulturowe	
Podania (opowieści) o wydarzeniach lokalnych	„Jakby syn był to by Pani więcej powiedział. Ta chata nasza to jest z gliny, nawet wrzos na niej rośnie jak pada.”
Tradycyjne obrzędy (także te związane z tradycjami religijnymi) doroczne	
1.	<p>św. Andrzeja (Andrzejki)/św. Katarzyny (Katarzynki)</p> <p>„Nie, Andrzejki to młodzież w szkołach, a na wiosce to nie.”</p> <p>„Katarzynki to też nie”.</p>

2.	św. Marcina/11 listopada	„To kupujemy ze sklepu rogate marcinki i tyle”.
3.	Adwent	„Nic takiego, do kościoła tylko ludzie idę. Posty przestrzegamy.”
4.	św. Mikołaja (Mikołajki)	„Nie, to nie”.
5.	Wigilia	„Obchodzimy jak zawsze, jest pasterka, jest kolacja. Przeważnie jestem u córki, ale teraz byłam tutaj w domu.” <i>A potrawy jakie są?</i> „Różne są, pierogi z kapusta, z grzybami, karp, ryby różne w galarecie, zupa żurek czy barszcz i śledzie. Do kościoła też idziemy, samochodem do Gulcza jedziemy na pasterkę”.
6.	Pierwsze i Drugie Święto Bożego Narodzenia	„A to nic nie robimy, idzie się trochę na spacer, się je przy stole, rozmawiamy.”
7.	Sylwester/Nowy Rok	„Przeważnie w domu siedzę, a młodzi idą na zabawę” „Aha w Sylwestra i na Nowy Rok to wynoszą furtki i takie tam. Jest to, ale teraz już tak nie, bo każdy się zabezpieczy żeby mu nie wyjęli. Teraz to już tak młodzież, dzieci robią. Nawet na domu kładą, wozy wyciągają, ale to u górali, a tutaj furtki.”
8.	Trzech Króli	„Na Trzech Króli chodzą dzieci, przebierają się, ale na Wigilię to nie”.
9.	Kolędnicy	„Kiedyś tak, ale teraz to już nie...”
10.	MB Gromniczej	„Nie ma zwyczajów, idzie się tylko do kościoła” A pali pani gromnice w burzę? „Tak, zapalamy”.
11.	Karnawał, tłusty czwartek, koniec karnawału	„W karnawał tutaj nie, może w innych wioskach” „Na tłusty czwartek pączki jemy, ale to kupuję. Na ostatki czasami zabawy są, ale to młodzież”.
12.	Topienie Marzanny	Brak informacji.
13.	Środa Popielcowa	„To do kościoła chodzimy, ksiądz głowy posypuje”.
14.	Śródpoście	Brak informacji.

15.	Niedziela Palmowa	„To z palmami się do kościoła idzie, my mamy tu palmę, rosną te bazy tutaj. Utnę trochę tego, jakiś dodatek, to zielone, grykszpan i się idzie. W kościele jest święcone, później się przynosi do domu i stawia albo za obrazy kładą. Później się to pali przy następnej”.
16.	Triduum Paschalne	„W Hamrzysku nie, bo to daleko do kościoła, nie chodzimy. Rowerem na 8 to byśmy musieli 7 km jechać”.
17.	Wielkanoc (święcenie koszyczka)/Niedziela Wielkanocna	„Właściwie to nudnie, nie bardzo. Bo to nie ma nic rozrywki, jak jestem u córki to jest weselej, ale tutaj tak nudno więcej. A ze święconką to idę tu do krzyża, synowa przygotowuje i ja idę albo wnuczek. To jest na śniadanie i się dzielimy jajkiem”.
18.	Poniedziałek Wielkanocny	„U nas to tak nie, widzę dzieci tak mniej tuż, wnuczek zawsze chciał sikawkę z wodą, a teraz już nie.”
19.	Zielone Świątki	„Teraz tak nie ma nic, kiedyś była ta impreza. A teraz nie ma takich tradycji dawnych, wszystko telewizory...”
20.	Boże Ciało	„To jest ładnie, jest procesja, ołtarze. Są 4 ołtarze i do nich się idzie, przy każdym jest msza i ksiądz się modli o zdrowie, uprawy. Przez całą wioskę są obrazy w oknach, to jest w Gulczu.”
21.	św. Jana	„To u nas nie, to w Białej wianki puszczają na jezioro i zabawy są. Od nas nawet jadą tam do Białej. U nas się nie puszcza.”
22.	MB Zielnej	„To nic takiego, każdy bierze kwiatki i zioła i się święci. To się bukiet robi”.
23.	MB Siewnej	„Tego to nic nie ma. Widziałam w Lubaszcu, stały worki z ziarnem i zbożem, u nas to nie”.
24.	Dzień Wszystkich Świętych/Dzień Zaduszny	„Przed Wszystkimi Świętymi idzie się groby uporządkować. Później jest procesja, po południu już się zapala znicze. A zaduszki to mamy ogólnie, każda wioska ma osobno, tydzień po wszystkich świętych, modli się za zmarłych. To wszystko w Gulczu.”
25.	Inne tradycyjne wydarzenia doroczne (cykliczne) istotne dla informatora	Brak informacji.

Tradycyjne obrzędy rodzinne i okolicznościowe		
1.	Narodziny i chrzest	„Nie wiem”.
2.	Ślub i wesele	„Teraz śluby to idą do lokalu.... Aha, przed weselem w piątek zawsze jest to trzaskają butelki, naznoszą. No ja nie wiem na co to jest, do kupy nanoszą szkła i młodzi muszą to sprzątać. Ale złom też.”
3.	Śmierć i pogrzeb	„Nie ma takich, umarłego zawiozą do kostnicy do Gulcza, pogrzeb i stypa i koniec. Różańce w domu, a w kościele jest wtedy jak już jest pogrzeb. Pochód z trumną jest od kościoła na cmentarz, karawan.”
4.	Inne zjawiska	Brak informacji.
Zespoły i tradycje folklorystyczne, śpiewacze, muzyczne, w tym: przeglądy i festiwale oraz twórcy słowa		„Tego to nie ma”.
Tradycje kulinarne, w tym: produkt regionalny i lokalny, potrawy świąteczne, przepisy		„Nie, nie, nie”.
III. Tradycje rękodzielnicze		
Tradycje wytwórczości rękodzielniczej, sztuki ludowej oraz artystów nieprofesjonalnych		Nie ma.
IV. Przejawy religijności tradycyjnej		
1.	Kapliczki i krzyże w miejscowości (okoliczności powstania, rok fundacji, fundatorzy)	„Tylko ten jeden krzyż tutaj jest, ale kapliczki to nie. Teraz go odnowili na Parafiadę”.

2.	Miejsca cudowne (święte drzewa, gaje, źródelka)	Nie ma.
3.	Święte figury, obrazy, rzeźby	Nie ma.
4.	Miejsca kultu religijnego	Nie ma.
5.	Lokalne tradycje pielgrzymowania	Nie ma.
6.	Lokalne odpusty	„To jest w Gulczu Piotra i Pawła”.

V. Lokalne uroczystości i obchody świeckie

1.	Dożynki	Nie.
2.	Dni gminy/wsi	Nie.
3.	Lokalne festyny	Nie.
4.	Inne (np. organizowane przez szkoły, KGW, Domy Ludowe, Ośrodki Kultury)	„U nas to jest ta Parafiada, to są takie trzy wioski i ksiądz na czele, są rozmaite gry, kto ma pierwsze miejsce... Ładne to jest, to było 30 czerwca, Hamrzysko miało 3cie miejsce, ale każdy puchar dostał. To przeciąganie liny, biegi, rzucanie jajkami. Później są losy sprzedawane, ja wygrałam całkiem nowy rower. To jest koło świetlicy tam. Był też muzykant skądś.” „Na dzień dziecka jest, sołtys organizuje dzieciom na świetlicy.”